

Ocena zasobów pomocy społecznej dla powiatu tczewskiego za 2018 rok

Autor:
Katarzyna Wróbel
Dyrektor Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Tczewie

Tczew, kwiecień 2019 r.

SPIS TREŚCI

- 1 [Wprowadzenie](#)
- 2 [Dane o sytuacji demograficznej i społecznej](#)
- 3 [Dane o korzystających z pomocy i wsparcia](#)
- 3.1 [POWIAT - ZADANIA PCPR](#)
- 4 [Inne rodzaje pomocy i świadczeń](#)
- 5 [Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia](#)
- 6 [Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej](#)
- 6.1 [Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej](#)
- 7 [Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego](#)
- 8 [Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej](#)
- 9 [Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia](#)
- 10 [Wnioski końcowe](#)

1. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 16a ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej gmina i powiat oraz samorząd województwa zobowiązani są do sporządzenia corocznie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społeczno-demograficznej, która w szczególności winna obejmować: infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe, nakłady finansowe ponoszone na zadania pomocy społecznej oraz informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Niniejsza analiza opisuje ww. sytuację w powiecie tczewskim. Jest to powiat ziemski leżący w województwie pomorskim. W jego skład wchodzi miasta i gminy: miasto Tczew, gmina Tczew, miasto i gmina Pelplin, miasto i gmina Gniew, gmina Subkowy, gmina Morzeszczyn. Powiat tczewski graniczy z powiatami: gdańskim, starogardzkim, malborskim, świeckim, kwidzyńskim. Siedzibą powiatu jest Tczew. Powierzchnia powiatu tczewskiego wynosi 697 km². Gęstość zaludnienia w powiecie tczewskim wynosi 166 osób na km². Poniżej prezentujemy szczegółowe dane o: sytuacji demograficznej, rynku pracy, infrastrukturze społecznej, korzystających z pomocy i wsparcia, świadczeniach pomocy społecznej, zasobach instytucjonalnych pomocy i wsparcia, kadrze pomocy społecznej, środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego, aktywności projektowo-konkursowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy i wsparcia powiatu tczewskiego.

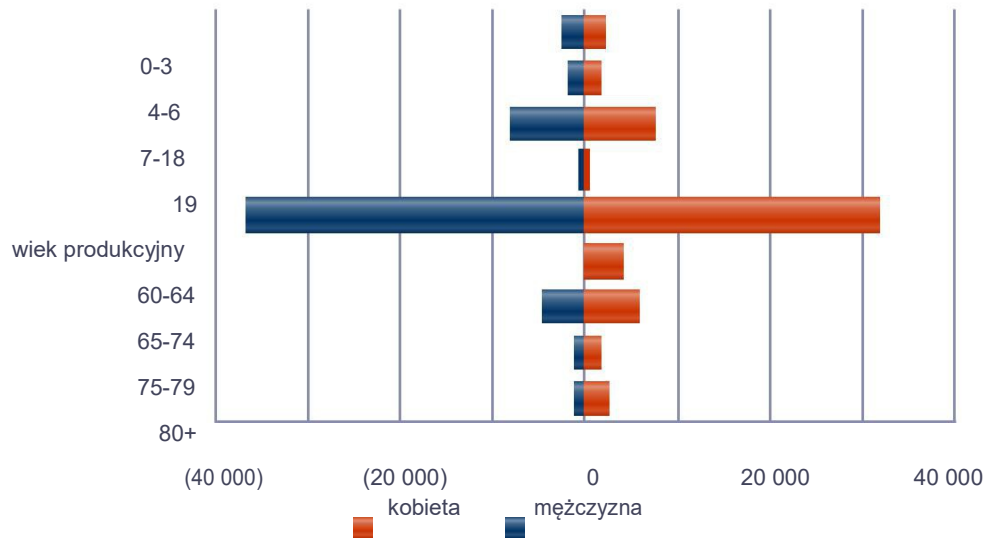
Dokument przygotowany został w oparciu o Centralną Aplikację Statystyczną.

2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

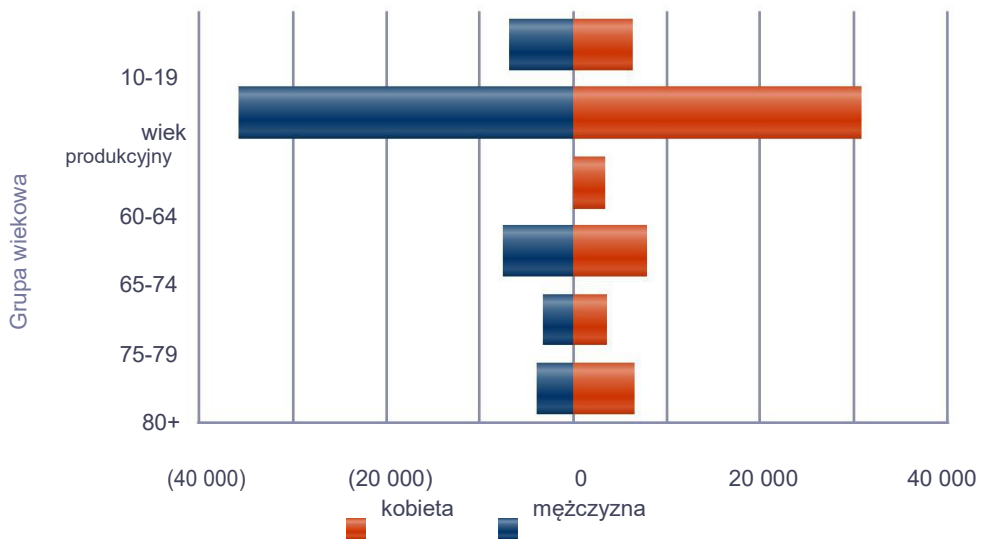
Według stanu na koniec 2017 roku (wg danych GUS) liczba ludności powiatu tczewskiego wyniosła 115896 osób, z czego 50,8 % stanowiły kobiety, a 49,2 % mężczyźni. Struktura ludności powiatu przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 20 %, osoby w wieku produkcyjnym 61,5 %, a w wieku poprodukcyjnym 18,5 %. W stosunku do roku 2016 liczba ludności utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Według stanu na 31 grudnia 2018 roku stopa bezrobocia w powiecie wyniosła 6,5 %. Stopa bezrobocia dla województwa wynosi 4,9 % dla kraju wynosi 5,8 %.. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie tczewskim wynosiła 2815 osób, w tym 1904 kobiety i 911 mężczyzn. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 52,8%. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące demografii (liczbę ludności w podziale na płeć i grupy wiekowe), rynku pracy (liczbę osób bezrobotnych, liczbę bezrobotnych długotrwale, liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku oraz w formie tabelarycznej informacje o infrastrukturze społecznej zawierające dane własne jednostki dotyczące liczby hospicjów oraz liczby ośrodków dla cudzoziemców na terenie powiatu tczewskiego.

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

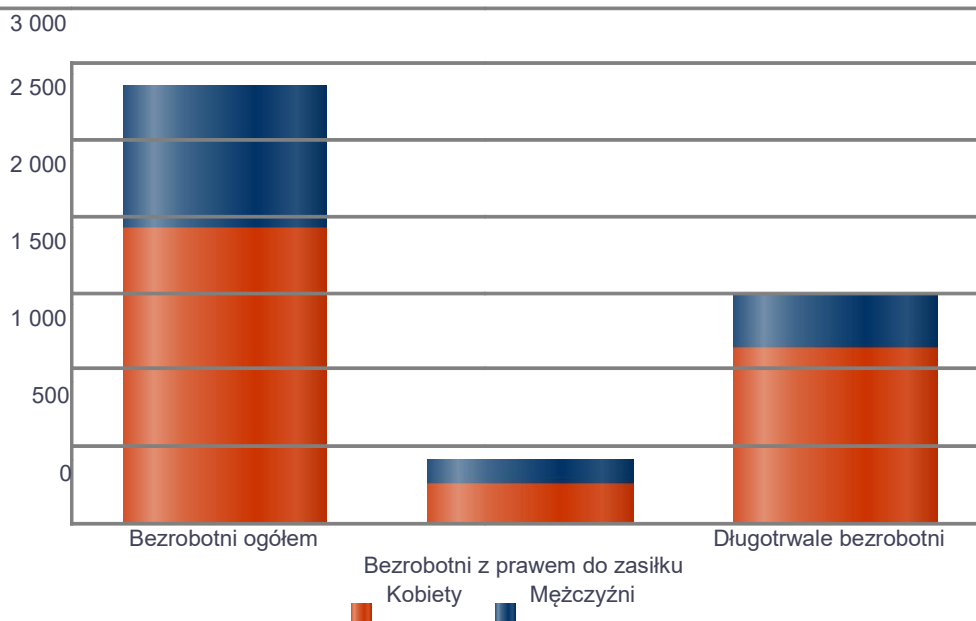

Prognozowana liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w powiecie tczewskim w 2018 r.

Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	2 815	911	1 904
Bezrobotni z prawem do zasiłku	418	158	260
Długotrwale bezrobotni	1 487	351	1 136

Zestawienie prezentuje liczbę osób bezrobotnych, liczbę bezrobotnych długotrwale oraz liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, ogółem i w podziale na płeć w powiecie tczewskim na tle województwa i kraju.

Status	Powiat		Województwo		Polska	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Osoby bezrobotne ogółem	1 904	911	29 111	16 971	540 799	424 847
Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	260	158	5 509	2 981	89 081	63 800
Osoby długotrwale bezrobotne	1 136	351	14 121	5 927	303 067	202 472

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA (stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	X	X	X
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	X	X	X
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	3	X	X	X
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	X	X	X
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	X	X	X
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	X	X	X
Liczba hospicjów	7	1	1	1
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	0	0	0

3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Pomoc i wsparcie w powiecie tczewskim z pomocy społecznej szczebla powiatowego na podstawie decyzji w 2018 roku uzyskało 9 osób, natomiast liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia ze strony jednostki powiatowej, jaką jest PCPR w Tczewie wynosi 3237 osób. W roku oceny, w stosunku do 2017 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia na szczeblu powiatowym zwiększyła się o 501 osób. Uwzględniane są tu osoby umieszczone w domach pomocy społecznej w przypadku, gdy organem wydającym decyzję jest starosta, osoby niepełnosprawne korzystające ze środków PFRON, rodziny zastępcze i dzieci w nich przebywające, usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej, a także osoby korzystające z pomocy Wydziału Interwencji Kryzysowej, będącego integralną częścią PCPR w Tczewie. Natomiast liczba rodzin, którym PCPR w Tczewie przyznało świadczenie z pomocy społecznej była na tym samym poziomie, co w 2017 roku. W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 6 osób, co oznaczało spadek/wzrost w stosunku do roku 2017 o 5 osób.

Zawarte w tabelach dane nie obejmują osób objętych działaniami Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tczewie, działającym przy PCPR w Tczewie.

DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY i WSPARCIA (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY i WSPARCIA			
Liczba osób	1	2 736	3 237
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRYZNANO ŚWIADCZENIE (z ustawy o pomocy społecznej)			
Liczba osób	2	9	9
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	1	6
Wiek 0-17	4	0	0
Wiek produkcyjny *	5	9	9
Wiek poprodukcyjny **	6	0	0
Liczba rodzin	7	9	9
Liczba osób w rodzinach	8	9	11
w tym: KOBIECY (z wierszy 2-6)			
Ogółem	9	4	2
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	1	2
Wiek 0-17	11	0	0
Wiek 18-59	12	4	2
Wiek 60 lat i więcej	13	0	0
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY			
Liczba osób ogółem	14	6	7
Liczba rodzin	15	6	7
Liczba osób w rodzinach	16	6	9

*wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

3.1. POWIAT - ZADANIA PCPR

W 2018 roku w 132 rodzinach zastępczych umieszczonych było 189 dzieci. Na terenie powiatu w ciągu 2018 roku 97 pełnoletnich wychowanków rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej było objętych indywidualnym programem usamodzielnienia. Wsparcie w/w osobom zapewniało dwóch pracowników socjalnych

oraz czterech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie. Zawodowe rodziny zastępcze w 2018 roku korzystały z uprawnienia do 30 dni niesprawowania opieki nad dzieckiem, w związku z wypoczynkiem, dlatego też w w/w okresie zawarto 7 umów na rodzinę pomocową.

POWIAT - ZADANIA PCPR (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
INDYWIDUALNE PROGRAMY POMOCY				
PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE				
Liczba osób korzystających z usług	1	19	7	7
USAMODZIELNIENIE				
PEŁNOLETNIE OSOBY OPUSZCZAJĄCE INSTYTUCJE O KTÓRYCH MOWA W ART. 88 UST.1 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	2	6	9	9
Kwota świadczeń w złotych	3	18 175	34 482	34 482
W TYM: (od poz. 4 do poz. 9)				
POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE				
Liczba osób	4	2	2	2
Kwota świadczeń w złotych	5	3 444	6 888	6 888
POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUOWANIE NAUKI				
Liczba osób	6	6	6	6
Kwota świadczeń w złotych	7	13 831	26 994	26 994
POMOC PIENIĘŻNA NA ZAGOSPODAROWANIE				
Liczba osób	8	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	9	0	0	0
REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH				
Ogólna kwota dofinansowania (PFRON, środki własne powiatu)	10	2 553 000	3 137 360	3 351 673
POMOC NA LIKWIDACJĘ BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, TECHNICZNYCH I W KOMUNIKOWANIU SIĘ				
Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie	11	62	43	45
Wartość dofinansowania w złotych	12	160 000	184 921	200 000
TURNUSY REHABILITACYJNE				
Liczba osób, które uzyskały pomoc	13	280	299	200
Wartość dofinansowania w złotych	14	300 000	344 190	410 000

ZAOPATRZENIE W PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE, ŚRODKI POMOCNICZE I SPRZĘT REHABILITACYJNY				
Liczba osób, które uzyskały pomoc	15	400	540	560
Wartość dofinansowania w złotych	16	372 696	468 852	459 593
PROGRAM "AKTYWNY SAMORZĄD"				
Liczba świadczeń	17	149	158	170
Wartość dofinansowania w złotych	18	376 926	484 044	490 000
DOFINANSOWANIE SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI				
Liczba dofinansowanych imprez	19	0	0	0
Liczba niepełnosprawnych uczestników	20	0	0	0
Wartość dofinansowania ogółem w złotych	21	0	0	0
DOFINANSOWANIE USŁUG TŁUMACZA JĘZYKA MIGOWEGO LUB TŁUMACZA - PRZEWODNIKA				
Wartość dofinansowania w złotych	22	0	0	0

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

Przy PCPR w Tczewie działa również Powiatowy Zespół ds Orzekania o Niepełnosprawności w Tczewie. W 2018 roku liczba złożonych wniosków w 2018 roku w celu uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wyglądała następująco:

- liczba wniosków dotycząca osób do 16 roku życia - 340,
- liczba wniosków osób powyżej 16 roku życia - 2943.

Natomiast liczba orzeczeń wydanych w 2018 r. analogicznie wynosiła:

- do 16 roku życia - 318,
- powyżej 16 roku życia - 3011.

Zauważyć należy, że w stosunku do 2017 roku liczba orzeczeń dla osób do 16 roku życia spadła, natomiast wzrosła liczba orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia.

5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Pomoc społeczna, to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W powiecie tczewskiego prowadzą działalność następujące instytucje pomocy społecznej, finansowane z budżetu powiatu:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie, w tym Wydział Interwencji Kryzysowej,
- 7 domów pomocy społecznej, w tym jeden prowadzony na zlecenie Powiatu,
- Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Tczewie,
- Rodzinny Dom Serca - placówka opiekuńczo - wychowawcza typu rodzinnego prowadzona na zlecenie Powiatu,
- Ognisko Wychowawcze w Tczewie.

Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby placówek w podziale na typ i instytucję prowadzącą, liczby miejsc i liczby osób korzystających z placówek, wskaźnik nasycenia usługami w postaci domów pomocy społecznej, środowiskowych domów samopomocy, mieszkań chronionych.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	0	0	0
Liczba osób korzystających	2	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	0	0	0
W TYM (z wierszy 1-6):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	0	0	0
Liczba osób korzystających	8	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	9	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	0	0	0
DZIENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0
Liczba osób korzystających	14	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	0	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	0	0	0
Liczba osób korzystających	19	0	0	0

Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
NOCLEGOWNIE i SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	0	0	0
Liczba osób korzystających	24	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	0	0	0

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA (c.d.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ			
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	722	730
Liczba osób korzystających	2	780	785
Liczba osób umieszczonych	3	83	64
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	56	91
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	442	443
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	7	30 954 140	33 088 358
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM			
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	0	0
Liczba osób korzystających	9	0	0
Liczba osób umieszczonych	10	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	0	0
ÓŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM			
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	0	0
Liczba osób korzystających	15	1 256	1 209
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA			
Liczba osób korzystających	16	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	0	0
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO			
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	30	22

Liczba osób korzystających	20	21	21	21
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	4	4	4
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	166 436	172 697	172 697

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
PLACÓWKI OPIEKUNTCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM			
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	58	50
Liczba osób korzystających	24	49	41
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	47	42
Roczny koszt prowadzenia	26	2 980 947	3 010 984
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO			
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	8	8
Liczba osób korzystających	28	7	8
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem	29	2	2
Roczny koszt prowadzenia	30	216 200	217 778
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ			
Liczba uczestników zajęć	31	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ			
Liczba uczestników zajęć	32	X	X
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ			
Liczba uczestników zajęć	33	80	80
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem	34	32	32
Roczny koszt prowadzenia	35	1 422 720	1 473 120
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ			
Liczba uczestników zajęć	36	0	0

6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

W roku oceny, kadra powiatowego centrum pomocy rodzinie liczyła 29 osób, w tym: kadra kierownicza 2 osoby, pracownicy socjalni 2 osoby, pozostali pracownicy 23 osoby. Spośród zatrudnionych w powiatowym centrum pomocy rodzinie pracowników wszyscy posiadają wykształcenie wyższe. Żaden z pracowników socjalnych nie posiada specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego. Wśród pracowników, za wyjątkiem kadry kierowniczej, 1 osoba posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej

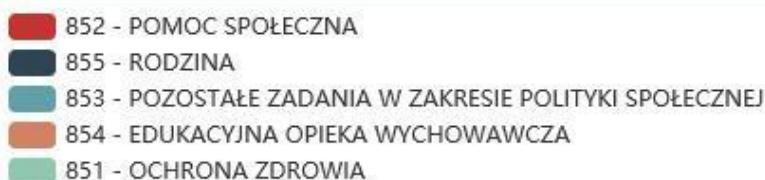
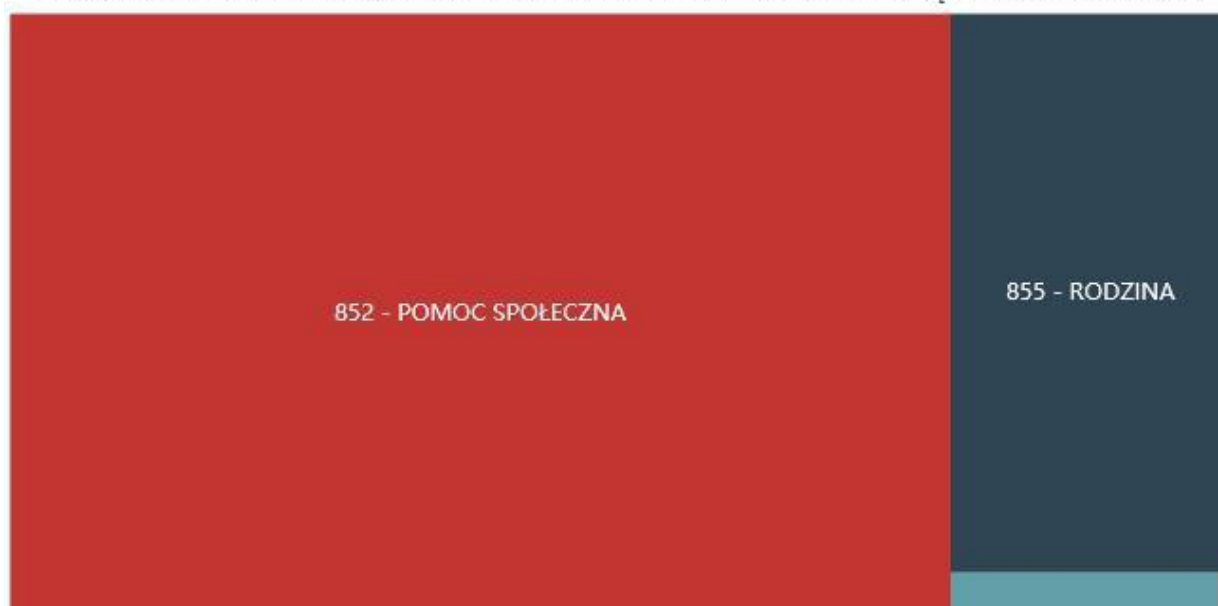
Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej w roku oceny kształtowało się na następującym poziomie: liczba wolontariuszy wyniosła 1, staże odbywały 4 osoby.

7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego

W powiecie tczewskim środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej w 2018 roku wyniosły 39 699 225 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o 2 665 739 zł. (co stanowi 6,7 %). W dziale 855 – Rodzina wydatkowano 8 514 891.zł., co stanowi 21 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 852 - Pomoc społeczna wydatkowano 30 582 357.zł., co stanowi 77 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 851 - Ochrona zdrowia nie wydatkowano żadnych środków. W dziale 854 - Edukacja i opieka wychowawcza wydatkowano 23 572 zł., co stanowi 0,05 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. Najwięcej środków wydano na następujące pozycje budżetowe:

- Domy pomocy społecznej (29 466 565 zł.),
- Działalność placówek opiekuńczo - wychowawczych (4 485 639 zł.),
- Rodziny zastępcze 3 976 575 zł.).

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTKACH SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W OPS / PCPR

- 855 - RODZINA
- 852 - POMOC SPOŁECZNA
- 853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ
- 851 - OCHRONA ZDROWIA
- 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA

**ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH
 OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU
 TERYTORIALNEGO (zadania własne i zadania zlecone) w złotych**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	37 033 486	39 699 225	40 613 000
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	5 005 724	5 244 724	5 454 000
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	3	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	0	0	0
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	0	0	0
852 - POMOC SPOŁECZNA				
85202 - Domy pomocy społecznej	7	27 568 065	29 466 565	30 000 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	0	0	0
85203 - Ośrodki Wsparcia	9	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	0	0	0
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	11	15 000	15 000	15 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	15 000	15 000	15 000
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	13	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	0	0	0
⁸⁵²¹⁴ - Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze	15	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	16	0	0	0
⁸⁵²¹⁵ - Dodatki mieszkaniowe	17	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	18	0	0	0
⁸⁵²¹⁶ - Zasiłki stałe	19	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	20	0	0	0
⁸⁵²¹⁸ - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	21	835 266	870 560	880 000
w tym: w budżecie OPS/PCPR	22	835 266	870 560	880 000
⁸⁵²¹⁹ - Ośrodek Pomocy Społecznej	23	X	X	X
w tym: w budżecie OPS/PCPR	24	X	X	X
⁸⁵²²⁰ - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania	25	179 050	219 480	230 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	179 050	219 480	230 000
⁸⁵²²⁸ - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi	27	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	0	0	0
⁸⁵²³⁰ - Pomoc w zakresie dożywiania	29	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	30	0	0	0
⁸⁵²³¹ - Pomoc dla cudzoziemców	31	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	0	0	0
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0
⁸⁵²³² - Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
⁸⁵²⁷⁸ - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0
⁸⁵²⁹⁵ - Pozostała działalność	39	8 918	10 752	12 000

w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	0	0	0
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	147 212	150 894	152 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0
⁸⁵³²¹ - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	298 557	361 351	380 000
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	298 557	361 351	380 000
⁸⁵³²⁴ - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	0	0	0
⁸⁵³⁹⁵ - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	11 960	66 160	67 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	0	0	0
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2017	Rok oceny	Prognoza 2019
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	4 405	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	22 772	23 572	24 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 - RODZINA				
⁸⁵⁵⁰¹ - Świadczenie wychowawcze	53	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	0	0	0
⁸⁵⁵⁰² - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	0	0	0
⁸⁵⁵⁰⁴ - Wspieranie rodziny	57	0	52 677	53 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	0	52 677	53 000
⁸⁵⁵⁰⁵ - Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
⁸⁵⁵⁰⁶ - Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
⁸⁵⁵⁰⁷ - Dzienni opiekunowie	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
⁸⁵⁵⁰⁸ - Rodziny zastępcze	65	3 876 583	3 976 575	4 200 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	3 641 492	3 680 256	3 850 000
⁸⁵⁵¹⁰ - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	4 065 698	4 485 639	4 600 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	36 359	45 400	46 000

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej polega na udziale w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej oraz na realizacji programów osłonowych. W roku oceny powiat tczewski uczestniczył w 1 konkursie ogłaszającym przez MRPIPS na łączną kwotę 78 322 zł., które objęły 4 osoby (koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej) oraz w realizacji 1 programu osłonowego (program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie) na łączną kwotę 15 000zł., które objęły 7 osób.

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

W powiecie tczewskim, w ramach zadań z zakresu pomocy społecznej Zgromadzenie Sióstr Samarytanek Krzyża Chrystusowego z siedzibą władz generalnych w Niegowie prowadzi Dom Pomocy Społecznej dla 114 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie na kwotę 2 021 220 zł. Dodatkowo realizowane jest w formie zlecenia zadanie prowadzenia placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego dla 8 dzieci. Na ten cel zarezerwowana jest rocznie kwota 225 600 zł., której wydatkowanie zależy od ilości dzieci w placówce (2 350 zł. na dziecko miesięcznie).

10. Wnioski końcowe

Analizując ocenę zasobów pomocy społecznej w powiecie tczewskim warto zwrócić uwagę na następujące kwestie, które wiążą się także z koniecznością uwzględnienia ich w budżecie powiatu na lata następne:

1. Działania na rzecz osób korzystających z pomocy i wsparcia, w tym osób niepełnosprawnych.

Analizując dane dotyczące osób korzystających z pomocy i wsparcia na terenie powiatu tczewskiego zauważyć można, że liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w stosunku do roku ubiegłego wzrosła (2017 r. - 2736, 2018 r. - 3237). W grupie tej, zgodnie z wytycznymi, uwzględniono osoby, które otrzymały pomoc na podstawie ustawy o pomocy społecznej, osoby umieszczone w domach pomocy społecznej, w przypadku, gdy starosta jest organem wydającym decyzję, osoby niepełnosprawne korzystające ze świadczeń w ramach środków PFRON, dzieci przebywające w pieczy zastępczej oraz usamodzielnianych wychowanków, a także osoby korzystające ze wsparcia Wydziału Interwencji Kryzysowej.

Zwrócić należy uwagę, iż podobnie jak w latach ubiegłych, środki finansowe PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej były niewystarczające w stosunku do złożonych wniosków. W 2018 r. wnioski o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych złożyło 644 osób, a dofinansowanie otrzymało zaledwie 299 osoby. Wpłynęło 560 wniosków o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, z czego zrealizowano 540 wniosków. Spośród 80 wniosków o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych indywidualnych osób niepełnosprawnych zrealizowano 43 wnioski.

Jak wynika z powyższego, środki PFRON przyznawane powiatom zgodnie z algorytmem są zbyt niskie. Bez wprowadzenia nowych regulacji prawnych i wskazania innych źródeł finansowania nie uda się zaspokoić potrzeb osób niepełnosprawnych w tym zakresie.

2. Funkcjonowanie domów pomocy społecznej.

Na terenie powiatu tczewskiego funkcjonuje 7 domów pomocy społecznej, w tym 6 prowadzonych przez Powiat oraz 1 (w Bielawkach) prowadzony na zlecenie Powiatu. W 2018 r. liczba osób korzystających z opieki w domach pomocy społecznej wynosiła 780 osób (wzrost o 13 w stosunku do roku poprzedniego). W 2018 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie wystawiło 64 decyzje umieszczające w domach. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca z wszystkich domów w 2018 r. wynosił 3 625 zł., podczas gdy w 2017 r. - 3 398 zł.

3. Poradnictwo specjalistyczne i działania na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Poradnictwo specjalistyczne (m.in. prawne, psychologiczne i rodzinne) na terenie powiatu tczewskiego świadczy Wydział Interwencji Kryzysowej, będący w strukturze organizacyjnej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie.

Średni czas oczekiwania na poradę psychologiczną czy też prawną wynosi około 2 tygodni, co wynika z dużej liczby osób korzystających z pomocy. Jedną z grup korzystających ze wsparcia są osoby doświadczające przemocy. Ich liczba w stosunku do roku ubiegłego spadła (2017 r. - 56 osób, 2018 r. - 44 osoby).

Wzorem lat ubiegłych także w 2018 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie realizowało program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie, który jest finansowany z funduszy otrzymywanych z budżetu państwa. Dodatkowo pracownicy Wydziału realizują także szereg działań profilaktycznych, które mają na celu ograniczenie i przeciwdziałanie zjawiskom niepożądanym społecznie, wraz z propagowaniem zachowań alternatywnych. Do stałych inicjatyw Wydziału (poza indywidualnym wsparciem specjalistycznym) należą:

- grupy edukacyjne dla rodziców,
- warsztaty profilaktyczne w szkołach,
- grupa wsparcia dla rodzin zastępczych, z elementami szkoleniowymi,
- grupa samorozwoju osobistego,
- organizacja działań w ramach kampanii ONZ '16 Dni Akcji Przeciwko Przemocy ze Względu na Płeć',

4. Rozwój systemu pieczy zastępczej.

Pieczę zastępczą dzielimy na instytucjonalną i rodzinną. W ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej, zapewniającej dzieciom opiekę całodobową na terenie powiatu tczewskiego funkcjonuje Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Tczewie oraz placówka opiekuńczo - wychowawcza typu rodzinnego - Rodzinny Dom Serca w Subkowach (prowadzony na zlecenie Powiatu).

W 2018 r. skład Centrum wchodziły:

- Placówka socjalizacyjna z miejscami interwencyjnymi w Tczewie przy ul. Wojska Polskiego 6 dla 28 wychowanków, w tym 8 miejsc interwencyjnych,
- Placówka socjalizacyjna w Narkowach przy ul. Tczewskiej 21 dla 14 wychowanków.

Na dzień 31.12.2018 r. jedno miejsce w placówce było niewykorzystane.

Pamiętać należy, iż do 2020 r. Placówka opiekuńczo - wychowawcza przy ul. Wojska Polskiego 6 w Tczewie musi osiągnąć standard opieki poprzez zmniejszenie do 14 liczby wychowanków w niej przebywających. Prowadzone są działania mające na celu znalezienie miejsca dla jednej z 14 - osobowej grup.

Rodzinny Dom Serca w Subkowach jest placówką opiekuńczo - wychowawczą typu rodzinnego. Zapewnia ona opiekę 8 dzieciom. Na dzień 31 grudnia 2018 r. wykorzystane były wszystkie miejsca.

Rodzinną pieczę zastępczą na terenie powiatu tczewskiego na koniec 2018 r. zapewniało 131 rodzin, w których przebywało 181 dzieci oraz 1 rodzinny dom dziecka, w którym przebywało 8 dzieci. Analizując dane zawarte w ocenie zasobów pomocy społecznej zauważyć można, iż liczba rodzin i rodzinnych domów dziecka z roku na rok nieznacznie spada (2015 r. - 142 rodziny, 2016 r. - 145 rodzin, 2017 r. - 136 rodzin, 2018 r. - 132 rodziny). Widoczna jest dysproporcja pomiędzy liczbą rodzin zastępczych

niezawodowych (43) i zawodowych (w tym rodzinnych domów dziecka) (6) w stosunku do rodzin zastępczych spokrewnionych (83). W związku z powyższym nadal istotnym jest prowadzenie działań mających na celu pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych. Kandydaci na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe są zobowiązani przepisami prawa do ukończenia stosownego szkolenia. W przypadku rodzin zastępczych spokrewnionych, takie szkolenie nie jest wymagane. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie rok rocznie podejmuje działania mające na celu podwyższenie kompetencji wychowawczych przez wszystkie typy rodzin poprzez organizowanie różnego rodzaju szkoleń, grupy wsparcia, spotkania w ramach poradnictwa specjalistycznego. Dodatkowo rodziny, na własny wniosek, są obejmowane wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Obecnie PCPR w Tczewie zatrudnia 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, z których każdy może swą opieką objąć jednorazowo do 15 rodzin.

5. Wspieranie procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej.

Kolejnym obszarem działań PCPR w Tczewie jest pomoc dla pełnoletnich osób opuszczających system pieczy zastępczej. Osoby te, zgodnie z przepisami prawa, mogą otrzymywać pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym poprzez częściowe pokrywanie opłat za wynajem pokoju. Jest to istotne, gdyż w powiecie nie ma mieszkań, w tym mieszkań chronionych, dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.

Zasadnym byłoby rozważenie możliwości utworzenia mieszkania chronionego dla wychowanków opuszczających system pieczy zastępczej, co umożliwiłoby ich lepsze przygotowanie do samodzielnego życia.

Wszystkie działania realizowane w obszarze polityki społecznej w powiecie tczewskim wpisują się w założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie tczewskim. W 2017 r. powstała nowa Strategia, która obowiązywać będzie w okresie 2018 - 2025 r.

Przyglądając się bliżej obszarowi polityki społecznej w powiecie tczewskim należy zauważyć, że dysponuje on bogatą infrastrukturą, w skład której wchodzi doskonale funkcjonujące placówki i instytucje. Gwarantują one zaspokojenie podstawowych, a więc najważniejszych potrzeb życiowych mieszkańców.

Wzorem roku ubiegłego ważnym jest, by uwzględnić wymiar występujących problemów społecznych w planowaniu budżetu, zwłaszcza, że przedstawione dane ukazują konieczność stopniowego zwiększenia nakładów i środków na realizację niektórych nałożonych ustawowo zadań w obszarze pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i pieczy zastępczej.